

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felzárkálások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 276. szám.

Péntek, december 2.

A győri beszéd

Nagybecskerek, december 2.

Tisza István gróf miniszterelnök tegnap Győr városában szolt a magyar nemzethez.

Tegnap táviratunkban már terjedelmesen ismertettük a miniszterelnök győri beszédét, de szavai és kijelentései olyan fontosságúak, hogy nem lehet a hiradás keretében napirendre térni fölötté.

Tisza István gróf beszédének kettős a jelentősége. Mindenekelőtt is odaállította ismét és ismét az ország elé azokat, a mik történtek, azokat a premisszákat, amelyekből a logika vaskövetkezetességével vezette le, hogy máshova, mint a hova eljutottunk, el nem juthatunk.

— Ugy vélem, — ugymond a kormányelnök — hogy már ezelőtt hat esztendővel eljutottunk a döntő harchoz. Am akkor más uton járó férfiak más utat választottak. Telve voltak nemes illuziókkal, fel voltak ruházva nagy tehetségekkel. Am taktikájuk sikertelen maradt. En ezt a kísérletet becsületesen hagytam lefolyni. Lehetetlené tették azonban sikerét azok, a kiknek pedig ez a siker leginkább lett volna érdekükben. Jogom van tehát nemzetem elé lépni és azt mondani: Megindultál egy uton, utvesztőbe jutottál, indulj el most más uton!

Es ezt az utat, a magyar parlament becsületének és tekintélyének megvédését vázolta Tisza István gróf lelkesült hallgatóság előtt Helyreállítani a magyar parlament méltóságát, felszabadítani ezt a hatalmas orgánizmust a mozgását bénító béklyóktól és elvégezni mindezt egy nemzeti politikának érdekében: ebben jelölte meg a kormányelnök politikájának végső

célzatait. Es minő nemes önérzettel, minő gyujtó hatással hivatkozhatott ma e férfi arra, hogy rövid aktiv politikai szereplése biztosítéka lehet annak, hogy nemzeti politika az, a minek folytatásához módot kér! Minő joggal appellálhatott arra, hogy gazdasági téren külső hatalmasságokkal való tárgyalásokban az országnak reája bizott anyagi érdekeit ismeri és védi is. Itt tények beszélnek mellette, a katonai kérdések nagy eredményeit nem örökségképpen vette át ez a kormány. Amit tett, azt saját maga tette és itt is tények beszélnek mellette. Es nem ugyancsak tények szólnak-e a mellett, hogy Tisza István gróf becses szolgálatokat tett olyan ponton is, a hol lelki életünkre messze kiható fontosságú a korona és a nemzet összhangja.

— En nem tudom, hogy majdan ki fogja önök előtt a szabadelvűség politikáját képviselni, — ugy mond a szónok — de akárki legyen is az, azt állíthatom, hogy egy kellőleg szervezett parlament élén a nemzeti politikát diadalról-diadalra fogja vezetni. En, sajnos, ennek az orgánumnak csak lenyűgöző, bénító, sorvasztó hatását tapasztalhattam.

Tisza István gróf beszéde a közelmúlt történetének plasztikus kidomborításán felül azonban ezuttal is további lépést jelölt a szituáció fejlődésében. A kormányelnök itt elsőbben is néhány félreértést oszlatott el és rámutatott a szabadelvűpárt kötelekéből kivált államférfiak álláspontjának egy s más visszasságára.

A kormányelnök győri beszédének legnagyobb jelentősége abban rejlik, hogy olyan határozottan, mint tegnap Tisza István gróf még ki nem jelentette, hogy az utolsó szó jogát a küzdelemben a nemzet kezébe óhajtja letenni. Oda állította a

hallgatóság elé, hogy az ország számít minden polgárára. A veszedelmekbe mindenkor a fanatizált, vakmerő minoritások vitték az országot; fanatizált minoritások, melyek elől a mérsékeltbb, higgadtabb többség visszavonult. Ezuttal politikai jövővondónk függ attól, hogy az országot értelmisége a politikai kalandoroknak ki ne szolgáltatassa. Azt a teóriát pedig, hogy a nemzetnek itéletre joga nem volna, Tisza István gróf egyáltalában még disputálhatónak sem tartja. Ezen a téren ezt a teóriát hirdető Apponyi Albert gróffal még vitába sem bocsátkozott.

— A nagy pörben más bíró, mint a nemzet nem lehet. Ne mondja senki, hogy a nemzet nem dönthet.

— Meg kell, hogy mutassa, hogy ő az ura a saját sorsának.

— És semmi elmélet, sem semmi kerek e világon a nemzetet abban meg nem akadályozhatja, hogy éljen és utjában életének minden akadályát összezuzza.

HIREK.

Tájékoztató.

A gózfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 7/8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 7/8-tól 10/12-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délihen gózfürdő. É kádifürdő egész nap nyitva marad.

— **Kanonokok installációja.** Az előlépett régi és az ujonnan kinevezett Blaskovics Ferenc apátkanonok ünnepélyes installációja tegnap ment végbe a temesvári székesegyházban. Bichler János káptalani jegyző felolvasta a kinevezésről szóló legfelsőbb kéziratot, mire Németh József fölsz. püspök beiktatta őket új állásaikba. A beiktatás után a kanonokok újból felesküdték és Németh püspök beszédet intézett hozzájuk. A kanonokok

A „TORONTÁL“ tárcája.

†
Dr. Demkó Endre.

Borongó téli napon jelzi a harangok szomoru kongása, hogy dr. Demkó Endre, a nagyra való hivatás minden szellemi feltételével megáldott, pályafutása kezdetén 33 éves korában meghalt.

Csak a bibliai Jób családjában találunk ahhoz hasonló sorscsapásokat, amilyenek gyors egymásutánban sujtják a köztisztelőnek örvendő Demkó-családot. A végtelenség tengerében még el nem tűnt egy hosszú esztendő, hogy eltemették a családnak egyetlen becézett leánygyermekét, Margitot, ki az emberi kor legszebb éveiben hagyta itt férjét, szüleit és testvéreit, a tél végén költözött el az élők sorából a családfő, id. Demkó Pál, a leggyengédebb apák egyike s most örök álomra hunyta le kedves szelid szemeit a család büszkesége, a mindnyájunk szeretett Bandija, mérhetetlen fájdalmat okozván nemcsak hozzátartozóinak, de mindazoknak, kik e ritka szellemi

tulajdonságokkal megáldott fiatal embert szerették és becsülték.

S vajjon ki ne szeretete volna Demkó Bandit? A ki az ő ideális lelkületét, az ő nemes, minden szép és jóért lángoló szívét ismerte, az bátran felelheti e kérdésre, hogy senkisé. Nem arra töremette őt a Végzete, hogy keserűséget, kellemetlenséget szerezzon embertársainak, hanem arra, hogy felemelje őket egy magasabb, egy eszményibb régióba, ahol nem ismerik az emberek kicsinyes marakodását. Talán szért áldotta meg az Ég oly kiváló szóalkati tehetséggel, hogy mindenkinek hirdesse azt az Igét, mely az embereket jobbakká, nemesebbökké teszi. S éppen az ő életét oltotta ki a Végzet oly fiatal korában, talán azért, hogy még jobban éreztesse velünk, miképen egy ritka, fényes tehetségű férfit ragadott ki körünkből, kinek, ha hosszabb élet adatik neki, még nagy feladat jutott volna társadalmi s talán politikai életünkben is.

A gunyos kritika azt kérdezi, hogy ezzel a fényes tehetséggel mért nem lett ő az első ügyvéd-társai között? A válasz nem nehéz a kérdésre. Hisz megállotta ő a helyét a forumon is. Széles látóköre, alapos készütsége, elragadó ékesszólása itt is a legelsőkk közé emelték. Anyagi siker

szonban nem kisérte az ő munkálkodását. Ahhoz ő nem értett, miképen kell a tudást apró pénzre felváltani s miképen kell az élet küzdelemben az ellenfeleket, ha nem is mindig a legválogatottabb eszközökkel, legyúrni. Nincs ebben csodálni való. Sőt éppen természetesnek kell találnom, hogy az ő idealizmussal telt hajója nem vitorlázott sikerrel az anyagi tevékenységnek és érvényesülésnek mindjobban haborgó tengerén.

De feledhetetlenek maradnak mindnyájunk előtt azok a napok, mikor Demkó Endre mint ünnepi szónok lépett a közönség elé. Már fiatal jogász korában feltűnt az egyetemen tündöklő szónoki tehetségével. Vörösmarty Mihályról talán sohasem szolt egyetemi polgár szebben, igazabban, évesebben mint ő. Hányszor beszélt ő nekünk március 15-én a szabadság, egyenlőség, testvériség szent ígéiről s az ő lánglelke mindig új eszméket produkált s mindig újból elragadta hallgatóit ékesszólásának varázásával. De hány ünnepet tudnék felsorolni, amikor ő lelkesítette a közönséget, hány oly alkalmat, mikor igaz gyönyörűséggel hallgattuk az ő dallamos hangját, az ő ellenállhatatlan szónoklatait, hisz alig volt társadalmi mozgalom, melyben ő testtel-lelékkel részt ne vett volna.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut

és különösen lábbadozóknál influenza után

ajánlatk. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban ávegenként 4.— koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt óggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

nevében Blaskovics Ferenc válaszolt. Délben Németh püspök a káptalan tagjai tiszteletére ebédet adott.

— **Torontálvármegye a Tisza kormány mellett.** A törvényhatósági bizottság több előkelő tagja, nevezetesen báró Csávossy Gyula, Rohonczy Gida, Poroszkay Béla, Steinitzer Géza, Oldal Antal, dr. Végh Lajos, dr. Kis János, Junker János, dr. Klein Mór, dr. Pollák Győző, dr. Mangold Samu, Weiss Izidor, dr. Grandjean József, Jankó Ágost, dr. Stassik Ferenc, Winkler Ignác a következő indítványt terjesztik a 12-én tartandó megyei közgyűlés elé:

Mondja ki a törvényhatóság, hogy a képviselőháznak a végszükség által előidézett határozatában annál inkább megnyugszik, mert bizik abban, hogy az alkotmányos többséget képező szabadelvűpart és annak jelenlegi vezére, a magyar kir. miniszterelnök ez utóbbi kijelentéséhez képest a képviselőház tanácskozási szabadságát a technikai obstrukció elhárításával teljes mértékben meg fogja óvni. Mindezeknél fogva indítványozzuk még azt is, hogy erről Tisza István miniszterelnök urhoz ily értelemben bizalmi felirat intéztessek.

— **Küldöttség.** Nem kisebb, mint 200 tagú küldöttség járt ma a vármegyeházán. Többnyire kumáni gazda-emberek, kiket dr. Pavlovics Lyubomir orsz. képviselő vezetett Jankó Ágoston alispán elé, ki, mint ismeretes, a „Törökbecsei ármentesítő és belvizrendező-társulat” miniszteri biztosa. Ezuttal ismételték panaszukat a nevezett társulat vezetősége ellen, mely ügyben folyamatban van a vizsgálat, sőt újabb panaszokat hoztak fel, azok figyelembe vételét kérve. A miniszteri biztós válaszában megígérte, hogy a vizsgálat vezetésénél az újabb panaszokat is tekintetbe fogja venni.

— **Uj iskolaigazgató.** A megyés püspök a nagyikindai róm. kath. elemi iskola igazgatójává Sziller Károly eddigi helyettes igazgatót nevezte ki.

— **A kormány segélyakciója Torontálban.** A földmivvelésügyi miniszter az inségmunkálatokra 40.000 koronát utalványozott, mely összeg némely vicinális uton és némely telepes községnek utjain lesz felhasználandó.

— **Adomány.** Deutch Zsigmondné urhölgy, mint minden évben, ugy most is bőszégesen adakozott az „Iskolagyermekbarát-egylet” részére. Az ez évben küldött 20 koronáért az egylet vezetősége a Szent Irás azon szavaival mond köszönetet: „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmaságot nyernek”.

Most örökre elnémult az ő beszédes ajka, megállt a szív, mely csalást és ámitást nem ismert. Nem gyönyörködünk többé nemes gondolatokban, nem halljuk többé varázslatos, szép hangját. Elköltözött ő is oda, ahová a tucatemberek mennek, — a vén kaszás nem tesz különbséget a szellem fejedelméi és pórjai között.

A gyilkos kór első tünetei ezelőtt két esztendővel mutatkoztak nála. Ekkor lement a délvidekre. E sorok írója néhány hetet töltött vele a francia Rivierán s vele együtt biztam benne, hogy az örök tavasz balsamos levegője új erőt önt a gyenge, törékeny testbe. Tegnap Endre napján — mily gunya a sorsnak — szerencsét kívántunk névünnepehez. Néhány jó barátjával együtt leverve tiltunk a beteg ágyánál; hallgatva szegénynek szivettépő köhögését, látva a lesóványodott testet, a beesett arcot, melyből szinte kísérteties fénytel ragyogott az ő élénk beszédes szeme, tisztában lehettünk azzal, hogy már csak rövid időről lehet szó.

A sors az ő kegyeltjeinek gyors halált ad. Talán ezért kímélte meg a kegyes Ég a mi áldott jó Bandinkat attól, hogy sokáig vivja ezt a kilátás nélküli harcot egy olyan ellenféllel, mely senkinek sem kegyelmez meg. Ő már tul van ezen a csunya harcban. De mi könyes szemekkel, őszinte fájdalommal mondhatjuk el, hogy szegényebbek lettünk egy lángeszű emberrel, egy jó barátal, egy nemes szívvvel.

Ki ismert szeretett, ki szeretett az el nem felejt.

Szegény Bandi, isten veled. Térj meg örök nyugovóra!

B. L.

— **Demkő Endre meghalt.** Városszerte mély részvéttel környékezik a Demkő-családot, amelynek ismét egyik tagja dönt ki a sorból. Dr. Demkő Endre halt meg ugyanis tegnap délután hosszabb szenvedés után s a halála újból gyászba borította a családot, szomorúsággal töltötte el jóbarátait és ismerőseit. Mai tárcánkban kellőképpen méltatjuk az elhunyt egyéniségét s itt csak a napi krónikás szól róla. Demkő Endre halála nem jött váratlanul, mert a szervezetét megtámadó kór uszólván előttünk emésztette föl életerejét, míg tegnap sirba vitte. Halála hírére mindazáltal mindenki élénk részvéttel és megdöbbenéssel hallotta s a családhoz nagy számmal jöttek a részvétlátogatók és részvétírások. Halála hírére nyomban kitérték a gyászlobogót a vármegyeházára, minthogy a törvényhatósági bizottságnak tagja volt, a városházára, mint képviselőtestületi tagért, továbbá a nagybecskereki takarékos és előlegegyelet épületére, amelynek választmányi tagja volt és a kaszinó helyiségére, ahol a vigalmi bizottság elnöki tisztét töltötte be. Az alispán azonkívül intézkedett, hogy a megyei tisztikar nevében koszorút helyezzenek ravatalára, miután Demkő tiszteletbeli megyei főügyész is volt.

A halálozásról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy Demkő Belánszky Pálné szül. Steingaszner Katalin a maga és az alulírottak, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szeretett jó fia dr. Demkő Belánszky Endre ügyvéd folyó évi december hó 1-én délután 5 órakor 33 éves korában, hosszú szenvedés után meghalt. A megboldogultnak a temetése december hó 3-án délután 3 órakor lesz; az engesztelő szent miseáldozat pedig 3-án délelőtt 10 órakor fog a helybeli róm. kath. plébánia-templomban az Urnak bemutatni. Nagybecskerek, 1904. december hó 2-án. Áldás és béke poraira! Demkő Belánszky Pál dr., Demkő Belánszky Dezső, Demkő Belánszky Vidor, Demkő Belánszky István, Demkő Belánszky Miklós testvérei.

— **Telesky balesete Győrben.** Tisza István gróf miniszterelnök győri utja alkalmával az ottani csöcselék tudvalevőleg közel tobálózott. Mint a M. N.-nak jelentik, a kődobálásnak egyetlen sebesültje is van: Telesky Kristóf országgyűlési képviselő. Mialatt ugyanis Tisza István beszédét mondotta, a kívül zajongó tömegből néhány kődobálással betörték a nagyterem egy-két ablakát s az egyik ablaknak lehellő üvegszilánkjai megsebesítette Telesky Kristóf képviselő kezét, de olyan jelentéktelenül, hogy Telesky részt vehetett a pártértekezlet után tartott lakomán.

— **Köszönetnyilvánítás.** Macher Sándorné urnő 8 kor. 20 fillért gyűjtött az Iskolagyermekbarát egylet céljaira, mely összeghez N. N. 20 fillér, Gara Sándor ur 1 kor., Nagy Jakab ur 1 kor. 40 fillér, Kemény Simon ur 1 kor., X. Y. 20 fillér, M. L. 20 fillér, X. Y. 20 fillér, Bogosich ur 1 kor. és Böldné urnő 2 koronával járultak hozzá. Továbbá ugyancsak az Iskolagyermekbarát egylet céljaira Solymossy Lajosné urnő 2 korona, Lamperth Frigyes ur Vajkovecről pedig 3 koronát adományoztak. A felsorolt adományokért ez uton mond hálás köszönetet említett egylet elnöksége.

— **Emberbaráti ház Nagybecskereken.** Csak nem minden városban van melegező szoba, népkonyha, eselédotthon, nép-olvasóterem, csak Nagybecskereken nincs. Ezen hiányon akar a nagybecskereki keresztyén nőegylet segíteni, mikor tervbe vette egy oly emberbaráti ház építését alkalmas helyen, amelyben mindezek meglegyenek. A most felöltözöttet s eladandó babák jövedelmének egy része már az építendő emberbaráti ház alapját fogja képezni. E babák hétfőig a ref. paplakon vannak s ott mindenkinek szívesen bemutattnak. Hétfőtől kezdve pedig Kokits kereskedő urnál lesznek, ki szíves azokat a jótékony célra való tekintetből ingyen elárulsítani. Miért is Kokits kereskedő urnak, valamint Eisenstädter, Freund kereskedő uraknak és Váry Mihályné urasszonynak babaruhák ajándékozásáért, ugyszintén dr. Nagy Dezsőné urasszonynak babaruhákra adott 20 korona adományáért legmélyebb köszönetét nyilvánítja az egylet nevében az elnökség.

— **Az ármentesítő társulat közgyűlése.** A nagybecskereki Tisza-ármentesítő társulat választmánya holnap délelőtt 9 órakor dr. Pap Géza országgyűlési képviselő elnöklésével ülést tart, míg délelőtt 11 órakor rendes évi közgyűlés lesz a társulat Mercy-utcai helyiségeiben.

— **Téli kikötők és rakodópartok építése.** A földmivvelésügyi kormány a beruházási törvény alapján a jövő év során több nagyobb szabású beruházást tesz a téli kikötők és rakodópartok

építésében, fejlesztésében. Így tekintettel arra a kiváló fontosságra, melyre a Balaton tava az utóbbi években emelkedett, részint az által, hogy partjain a nyaraló-telepek örvendés fejlődésnek indultak, részint hogy a Balaton zalai partjáról az utakhoz és építkezésekhez szükséges kőnek a somogyi oldalra való átszállítása mind nagyobb és nagyobb arányokat ölt: szükségessé vált, hogy a somogyi oldalon megfelelő kikötők és rakodók létesíttessenek, mert e nélkül a somogyi partok sekélysege miatt a kő- és építési anyagnak olcsó kiszállítása nem eszközölhető. Tallian Béla földmivvelésügyi miniszter és a kereskedelemügyi miniszter a fonyódi kikötő kibővítését és modern körkörösre való kiépítését vette célba. A síkfoki kikötő helyreállítása, továbbá a barsi és pancsovai téli kikötők építésére összesen 135.000 koronát fordítanak. A pancsovai kikötőt már Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter átvette állami kezelésbe, ennek kikötését elvégezték, de szükségessé vált torkolatainak védelme, melyet a Duna sodra igen erősen szaggat.

— **Nagybecskereki izgatóság a szegedi államfogházban.** Ismeretes, hogy Nikolics Ignác és Mirsinszki Milán nagybecskereki munkások multkoriban fölizgatták az itteni napszámosokat, akik valóságos ribilliót csináltak. A nagybecskereki törvényes két főkolompot legutóbb 15 napi államfogházra ítélte izgatóság miatt. Miután az ítélet jogerőre emelkedett, a nagybecskereki izgatóság, mint Szegedről jelentik, tegnap bevonultak az államfogházba s megkezdték büntetésüket.

— **A vasuti bérletjegyek.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak összes saját vonalán — tehát az üzemében levő helyi érdekű vasutak kivételével — az 1905. évre érvényes bérletjegyek folyó évi december hó 15-től kezdve fogynak kiadni. Ezen bérletjegyek árai: az I. osztályban 1100 korona, a II. osztályban 770 korona, a III. osztályban 440 korona. Ezenkívül minden jegyért két korona kintáltsági illetéket kell fizetni. A jegyek ára teljes összegben fizetendő, ha a jegyek év közben váltatnának is. Egyes vonalrészekre érvényes jegyek nem adnak ki. A bérletjegy kiszolgáltatását csak 8 nappal a megrendelés és a bérletjegy árának beérkezése után lehet igényelni. Az I. és II. osztályú bérletjegyek valamennyi rendes személyszállító vonaton a megfelelő kocsiosztályban, a III. osztályú bérletjegyek azonban csak személy és vegyes vonatokon érvényesek. Express vonatokon a bérletjegyek csak az ezen vonatokra nézve megállapított külön díjszabásban foglalt pótdíjak ráfizetésével érvényesek, külön vonatokon pedig egyáltalában érvénytelenek. Az éves bérletjegyek a magyar kir. államvasutak A. I. k. ügyosztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73.), továbbá a magy. kir. államvasutak központi menetjegy irodájában (Budapest, IV., Vigadó-tér 1.), valamint a bécsi városi menetjegy irodájában (Wien, Kärntnering, Grand-Hotel) az esedékes összeg lefizetése, az újabb időből származó, látogatójegy alaku hasonló célra még igénybe nem vett két arcképesítője és a jegyvásárló nevének, foglalkozásának és lakóhelyének (utca házszám emelet ajtó szám) közlése mellett — még pedig írásbeli megkeresés alapján is — adnak ki. A bérletjegyek megrendelésénél feltétlenül két új fénykép adandó át, míg a magy. kir. államvasutak titkárságánál levő mult évi fénykép csak a korábbi bérletjegy visszaszolgáltatása mellett lesz a jegytulajdonosnak visszaadva. A tulajdonos a két arckép mindegyikét az arckép képes oldalának alján, de még a fényképen tintával sajátkezű teljes névalírással eljátni tartozik. Egyidejűleg a kereskedő és gyári cégek figyelmét felhívjuk arra, hogy azon esetben, ha esetleg utazóik részére váltott éves bérletjegyes tulajdonjogát maguknak kívánják fentartani, ezen körülményt már a jegyváltáskor be kell jelenteni. Egyébként a bérletjegyek használatára nézve az azokban foglalt határozmányok mérvadók.

— **Országos munkaközvetítés.** Nagyfontosságú reformterven dolgoznak a kereskedelemügyi és belügyminiszteriumban. E két miniszterium inenziven foglalkozik a munkaközvetítés országos rendezésével. Ez az akció szorosan összefügg a munkásszakszervezetek megszervezésével s azzal a tervvel, hogy a kormány munkakamara és titkárságok szervezésére törekszik. A munkaközvetítésre vonatkozóan pedig a kormányban az a szándék, hogy a Budapesti Munkaközvetítő Intézetet kibővíti s országos központtá teszi. A szervezést nem német, hanem a belga minta után csinálnak.

— **102 éves asszony halála.** Mint Nagyikindáról írják, özv. Riesinger Imréné sz. Kleofas Magdolna ottani szegény zsellérember özvegye tegnap meghalt. Az elhunyt 102 éves volt s így legidősebb elője volt Nagyikindának.

— **Mi a Sirolln?** „Sirolln” a moderna pharmaceutikai vegytannak egyik vívmánya. Mig a tüdőbajok ellen eddig alkalmazott szerek (Creosot, Gusjacol) stb. rossz szaguk, utalatos izük és égető hatásuk miatt a betegeknek ellenszenvet ered-

ményeztek, sőt ellentétes hatást gyakoroltak, adig a „Sirolin“, mely igen kellemes szaga és jóízű szirup, a gyermekek és legelkényeztetettebb gyomor által is szívesen vétetik és könnyen lesz emészte. A „Sirolin“ gyógyhatása tüdőbajoknál számos előkelő orvos, kórház és szakközöny által felette előnyösen lesz ajánlva és konstatalva.

A Horgony-Pain-Expeller (Richter-féle Liniment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmazható bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Pain-Expeller, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Irodalom.

* A világ legolcsóbb folyóirata. Ezt a címet ambicionálja magának az „Érdekes Könyvtár“ könyvvalaku szépirodalmi folyóirat, amennyiben előfizetési árát egész évre 2 koronában, félévre 1 koronában állapította meg. E csekély ár dacára a lap csak elsőrangú hazai és külföldi írók legkiválóbb elbeszéléseit, novelláit és költeményeit közli. Folytatásos cikket sohasem ad, minden füzet teljesen befejezett, szép könyvet képez. A lap specialitása, a „Rejtvenyvilág“ állandó ingyenes melléklet. Specialitásnak nevezzük, mert csak ez a lap nyújtja olvasóinak azt a kedvezményt, hogy kivétel nélkül, minden egyes rejtvenyregfejtőnek egy szépirodalmi művet ad jutalomképpen. Az előfizetési összeg az „Érdekes Könyvtár“ kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-utca 2.) küldendő, ugyanonnan kérhető ingyen és bérmentve mutatónyfüzet és előfizetési gyűjtőív is.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Tisza István gróf a királynál. Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök ma délelőtt Gödöllőre utazott a királyhoz, ki hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

A győri esemény.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Győrből jelentik, tegnap ott a miniszterelnök tiszteletére nagy lakoma volt. A lakomát a Lloyd-klubnak két nagy termében rendezték, mert olyan rengetegen jelentkeztek, hogy egy teremben lehetetlen volt mindenkit elhelyezni. Az első emeleti nagy teremben, a hol Tisza István gróf beszédét elmondotta, a miniszterelnök a lakoma befejeztével sorra járta az asztalokat és Fischer Sándor győri képviselő bemutatta az összes jelenvoltakat, akik mindenikével kezét szorított a miniszterelnök. Ezután Tisza István gróf és Fischer Sándor lementek szintén a zsufolt alsó terembe, a hol ugyanazok a jelenetek ismétlődtek. A győri polgárok szakadatlan ovációval vették körül a miniszterelnököt, elhalmozva őt a tisztelet és a szeretet minden elképzelhető nyilvánításával. A tüntetésre vonatkozólag érdekes az a jelentés, hogy a függetlenségi párt elnöke, a midőn megtudta, hogy a győri apró suhancok — mert kizárólag ilyenekből állott a tüntetők tömege — minő módon tüntettek a miniszterelnök ellen, őszinte sajnálkozását fejezte ki a törtétek miatt, hangsúlyozva, hogy a tüntetésekhez a függetlenségi pártnak köze nincs és nem lehet és kijelentette, hogy nagyon sajnálja, hogy a tüntetők ennyire megszégyenítették Győr városát.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harcokról.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból jelentik,

a két ellenfél között tegnap egész nap heves ágyuharc folyt.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: Mukdenből érkezett jelentés szerint a japánok Dalniban öt katonájukat agyonlőtték, mert azok nem akartak tovább küzdeni.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: A japánok a 203 méteres domb meghódításánál több gyorstüzelő ágyut elfoglaltak. Nogi tábornok páratlan rohamot intézett a domb ellen, melyet a világ egyetlen gyalogsága sem tudott volna produkálni. A domb elfoglalásával a japánok biztosították a vár bevételeit. A roham 15000 halott és sebesült áldozattal járt.

A német nagykövet királyunknál.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Wedel gróf német nagykövetet a király tegnap délután külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson Wedel gróf átadta ő felségének Vilmos császár sajátkezüleg írt levelét.

A dán trónörökös Sopronban.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, Frigyes dán trónörökös most ott tartózkodik leányánál Schaumburg Lippe Frigyes herceg huszárcapitány nejeánél. A dán trónörökös, aki több napot tölt leányánál, Sopronban élénk ováció veszi körül.

Hajórajunk Fiumében.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A téli flotta, a mely most Dalmácia partvidékén gyakorlatozott, tegnap Siemuszova-Pietruszky Miciszláv ellentenger-nagy parancsnoksága alatt Fiuméba érkezett. A flotta keddig marad Fiumében.

2200 kivándorló haza jön.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, az Adria igazgatóságához tegnap délután érkezett kábel távirat szerint a Cunard társaság „Carpathia“ gőzöse 2200 kivándorlóval tegnap délután New Yorkból elindult Fiuméba. A visszavándorlók december közepén érkeznek oda.

Rejtélyes gyilkosság.

Budapest, december 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, Borosjenőn Vladucz Antal ottani lakost ismeretlen tettesek meggyilkolták. A gyilkosság oka is teljesen ismeretlen.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. december 2.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	10.15	10.30
Pestvidéki új	76	—	—	80	10.10	10.20
Bánsági új	76	—	—	80	10.15	10.25
Bácskai új	76	9.95	10.05	80	—	—
Rozs elsőrendű					7.55	7.65
„ másodrendű					7.45	7.55
Árpa takarmány					7.20	7.40
„ égetni való					7.10	7.20
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					7.05	7.30
Tengeri bánsági					—	—
„ másnemű					7.60	7.80
Ropos káposzta					11.25	11.60
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, december 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyobbreszt szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (áprilisra) 1905. . . . . 10.26— —
 Tengeri májusra) 1905. . . . . 7.60— —
 Zab (áprilisra) 1905. . . . . 7.24— —
 Rozs (áprilisra 1905.) . . . . . 7.96— —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) 9 óra 23 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 23 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. este 8 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 8 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 8 óra 40 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra 18 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunarra: reggel 8 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 11 óra 33 p.

Torontálvármegye alibunári járás főszolgabírájától.

3880. szám 1904. 964—3.2

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett román pettei segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §. illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3 §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 18-ig hozzám nyújtják be.

A segédjegyzői állással a következő javadalmazás van összekötve:

- 1. Kézpénzfizetés . . . . . 960 korona.
- 2. Lakbér . . . . . 200 „
- 3. Két köbméter tüzifa . . . . . 64 „

Összesen . 1224 korona.

Alibunár, 1904. november 19.

Radonits,
főszolgabíró.

38313/904. sz. A magyar kir. államvasutak Bpest jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény

különféle anyagokra

A magyar kir. államvasutak Budapest jobbparti üzletvezetősége az 1905. évben szükséges alábbi anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó anyagok következők: 8000 kg. fagygyu, 500 kg. stearin-gyertya, 4600 kg. fehér mosószappan, 5000 drb cirokseprű, 14000 m² kátrányos fedéllemez és 11000 kg. kőszénkátrány.

Ezen mennyiségek nem fix mennyiségek, hanem csak tájékozással szolgál és tartozik szállító a tényleges szükségletet, — mely a fenti mennyiségeknél lehet korlátlanul több vagy kevesebb — szállítani és pedig az időnként kiadandó megrendelési levelekben kitűzendő határidő alatt.

Az anyagokra vonatkozó részletes kimutatás, mely egyszersmind ajánlati mintául is használható, az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál (I/d) Budapest, külső Kerepesi-ut 2. ház-csoportjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az ajánlat 1 koronás magyar belyeggel ellátva, lepecsételve s a borítékon „Ajánlat a 38313/904. számhoz“ felirattal megjelölve legkésőbb 1904. évi december hó 6 án déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Elkészve beadott vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott értéknek 5%-a teendő le készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokon a pályázati határidőt megelőző nap déli 12 óráig a Budapest jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

Budapest, 1904. október 26.

3—1. Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Csene járás főszolgabírájától.

4308. szám. 1904.

866-3.3

Pályázati hirdetés.

A nm. m. kir. belügyminiszterium 89949/904. II-c. sz. rendeletével Tamásfalva községben 400 korona évi fizetéssel rendszeresített végrehajtó-írnoki állás rendszeresítésére vonatkozó határozatokat, miért is fenti javadalmazással ellátott állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni öhajtókat, hogy kérvényeiket szabályszerűen felszerelve folyó évi december hó 10-ig hivatalomnál annál is inkább nyujtsák be, mert elkésve érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Csene, 1904. évi november hó 24-én.

U z b a s i t s,
főszolgabíró.

3000 darab

kifaragott oszlop

eladó.

Jászol vagy kerékvető oszlopoknak alkalmas. 175 cm. hosszú és 15 cm. vastag, drbonként a surján - zsíbovai állomáshoz szállítva egy koronáért :- :- :- kapható. :- :- :-

Értekezhetni lehet az uradalmi intézőségél, Pusztá Zsíbova, posta Csávós, (871-8.2)

Torontál vármegye alibunári járás főszolgabírájától.

3701. szám. 1904.

865-3.2

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett vég-szentmihályi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni öhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §. illetve az 1900. évi XX t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 25-éig hozzám nyujtsák be.

A segédjegyzői állással évi 800 korona középfizetés van összekötve.

Alibunár, 1904. november 19-én.

Radonits,
főszolgabíró.

Rámpás

literenkint 28 krajcár

kapható (731-x.40)

Dr. Brájjer Lajosnál

Zápolya-utca 1. szám.

Keresek azonnali belépésre két héra 2 korona napidíjjal egy kiségitő munkaerőt.

Ajánlatok okmányolandók.

Keglevichháza, 1904. nov. hó 28

VÉGH FRIGYES,
körmegyző.

(863-2.2)

Basahid község előjárósága.

3883. sz. 1904.

868-3.3

Hirdetés.

A basahidi nagyvendéglő-épület 1904. évi december hó 11-én d. e. 9 órakor a község házában tartandó nyílt árverésen 1905. évi január hó 1-től három évi időtartamra haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 834 korona, 10%-a bánatpénz az árverés előtt leteendő.

Egyéb feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Basahidon, 1904. november 28.

S z á v i c s,
jegyző.

Hirdetés.

Torontálmege Nagyágj község képviselőtestületének 82/904. sz. határozata alapján előírt eljáráság közhírré teszi, hogy a közbirtokosság tulajdonát képező 1 drb 7 éves setét-sárga, 3 lábón kesely és 1 drb 7 éves pej csillagos köztenyésztesre alkalmatlannak talált mén 1904. évi december hó 10-én d. e. 9 órakor Nagyágj község házában nyilvános árverésen el fog adatni.

Árverési feltételek:

1. Kikiáltási ár a setét-sárga ménre 300 korona; a pej ménre 400 korona.

2. Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a az árverés előtt középfizetésben lefizetendő.

3. Legelőbbet ígérő vevő csak akkor veheti át a lovakat, ha az árverést a képviselőtestület jóváhagyta.

4. A vételár a lovak elszállítása előtt középfizetésben — a bánatpénz betudásával — lefizetendő.

5. A lovak a vevő által az árverést követő 8-ik napon okvetlen átveendő, ellenesetben a vétel semmis, a bánatpénz pedig az urbéri pénztár javára esik; viszont kötelezi magát a képviselőtestület az árverés feleit azonnal, de legkésőbb 6 nap alatt határozni.

6. Árverési jegyzőkönyvi és III. fokozatu bélyegilleték vevőt terheli.

7. Írásbeli ajánlatok bánatpénzzel felszerelve elfogadtnak ugyan, de csak szóbeli ajánlat erejével bírnak.

8. Utóajánlatok nem fogadtnak el. Nagyágj, 1904. évi november hó 26-án.

(878-2.1)

Közsegeelőjáróság.

364/20845. k. i. szám 1904.

876-1.1

Hirdetés.

Az 1884. évi XVII. t.-cikkbe iktatott ipartörvény 169. és 172. §§-ai alapján és a volt földmívelési ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak 1885. évi 52211. számú rendelete értelmében Nagybecskerek r. t. város területén lakó kereskedők és iparosok által az 1905. évre a nagybecskereki városi tanács és a nagybecskereki járási főszolgabíró, mint elsőfoku iparhatóságok mellé 20-20 összesen 40 iparhatósági megbízottnak leendő megválasztása céljából választási határidőül folyó évi december 11-ik napjának délutáni 2 órájára a városház nagytermébe tüzetett ki, melyre a helybeli kereskedők és iparosok ezuton meghívotnak.

Megjegyeztetik, hogy az összeállított névjegyzékben felvett kereskedők és iparosok közül csak azok választhatók meg iparhatósági megbízottnak, kik legalább is a megállapított 30 korona adóminimumot fizetik és hogy az említett névjegyzékek a városi I-ső jegyzői hivatalban betekintheők.

A választás megtartására Mattanovich György városi I-ső jegyző küldetett ki.

Kelt Nagybecskereken, a város tanácsának, mint elsőfoku iparhatóságának 1904. évi november hó 24-én tartott üléséből.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

Mattanovich György,
városi I-ső jegyző.

Ház-eladás.

Écskán a 146. számú ház, a főtér legjobb helyén egy jól menő

vegyes-kereskedéssel és vendéglővel

és számos mellékkeliséggel, kerttel egyéb vállalat miatt szabad kézből

eladó,

esetleg több évre bérbe adó.

Felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Moise Ursulesku.

(873-2.1)

Perlasz község előjárósága.

2817. szám. 1904.

875-2.1

Árverési hirdetés.

Perlasz község előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező 3 darab tenyésztésre alkalmatlan bika folyó évi december hó 7-én délelőtt 10 órakor Perlasz község házában nyilvános árverés utján el fog adatni.

Perlasz, 1904. évi december hó 1-én.

Vuchetich Arpád,
jegyző.

Kelics,
bíró.

4 drb telivér fekete**=mén=**

(3 drb 172 cm., 1 drb 168 cm. magas) igazolvánnyal ellátva eladó Keller Henrik, Schlotter József és Anton Ferenc földbirtokosoknál.

Jánosföld,

(874-3.1) (Torontálmege.)

Elsőrendű **tűzifa.** Kitűnő minőségű

Valódi porosz szalon kőszén pirszén (coacs) a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz.

785-50.17